

Tudi jaz sem se veliko trudil... v klavirju in orkestru sem si pridobil pravico do lahkotnosti, do iskrenosti, do neposrednosti brez kontrole.

W. A. Mozart

In jaz, ki mi je zmerom komponirati, potrebujem mirno glavo in spokojno srce.

V operi se mora poezija popolnoma podrediti glasbi, mora biti poslušna hči muzike. Zakaj na splošno italijanske opere vedno in povsod ugajajo, celo pri vsej revščini besedila? Zato, ker glasba vlada nad vsem in na ostalo skoraj pozabiš. Toliko bolj mora biti všeč opera, v kateri je vsebina dobro obdelana in so verzi napisani prav za tisto glasbo. Rimi na lju-bo se ne dodajajo besede ali cele kitice, ki bi komponistu skvarile glasbeno misel.

Mozart  
ob svojem "Begu iz seraja"

Ker Osmnova jeza neprestano narašča, je potrebno vse prestaviti v drug ritem in drug tonov način, da močnejše učinkuje. Jezen človek prestopi mero in red, za ni več spoznati; tako je nujno, da tudi glasba ni več ista in se ne da več spoznati. Ker pa vroče in silne strasti ne smejo nikdar žaliti ušes, marveč morajo kljub vsemu vedno in brezpogojno nuditi ugodje, zato mora tudi glasba vedno ostati taka.

Mozart ob "Begu iz seraja"

Enajsti kulturni večer,  
sobota 29. septembra ob sedmih zvečer,  
župnijska dvorana v Ramos Mejia  
WOLFGANG AMADEUS MOZART  
ob dvestoletnici rojstva.

Koncert Mozartove komorne glasbe.

Dvanajsti kulturni večer,  
sobota 13. oktobra ob pol devetih zvečer  
v gledališču "Circulos Obreros Católicos",  
Junín 1063 (Junín in Santa Fe)

T. S. Eliot

DRUŽBA PRI KOKTAJLU  
Drama v treh dejanjih.

(Ponovitev bo v nedeljo 14. oktobra  
ob šestih zvečer.)

V kratkem bo izšla prva knjiga  
letosnjih knjižnih izdanj  
FRANCE BALANTIC  
pesmi, z ilustracijami in opremo  
akad. slikarice Bare Remec

V tisku je

MEDDOBJE

III. leto, številka 1-2

# GLAS SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

Leto III. št. 15 VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA 18. 9. 1956

## WOLFGANG A. MOZART OB DVESTOLETNICI ROJSTVA

V Mozartovem letu smo. Dvestoletnica rojstva najbolj čudežnega otroka in edinega med njimi, ki je vse nade izpolnil, je po vsem svetu sprožila Mozartove proslave, koncerte njegovih del, izvedbe njegovih maš in oper; radio in televizija prenašata te prireditve; družbe, ki nosijo Mozartovo ime, širijo poznavanje mojstra in njegovih stvaritev; izhajajo nove študije — vsaka nadrobno je važna in more dati nekoliko luči za poglobljanje v skrivnosti genija.

Ne gre toliko za upravičeno slavljenje veličine, gre predvsem za to, da čim več ljudi prisluhne poslanicam tega velikega duha; da se duše osvežijo ob vrele kristalno jasne glasbe in okrepe s plemenitimi težnjami in slutnjami, ki oživljajo njene zvoke. Sodobna umetnost pa naj ob nedosežnem učitelju skuša odkriti svoje poslanstvo in pri njem najti navdihov, načinov dela in novih možnosti.

Nj nam približe poznano, kaj je doma prineslo Mozartovo leto. V tujini je naš rojak Šijanec vodil že več uspešnih Mozartovih koncertov. V okviru Kulturne akcije bodo naši izvajalci v skromnem obsegu prikazali nekaj značilnih del in odlomkov nesmrtnega Avstrijca.

Instrumentalni del našega večera bo obsegal eno klavirsko in eno violinsko sonato. Sonatna oblika je bila Mozartu vse življenje eno najbolj živih središč zanimanja. Ustvaril je tu dela popolnega ravnotežja, izvirnih idej, njih prepletanja in v brezhibni, lahko tekoči obliki so rešeni najtežji problemi. Klavirska sonata (Köchlov katalog št. 545) je iz leta 1788. Vidni so v njej, kot v večini njenih sester, tudi mojstrovski pedagoški nameni: vsi trije stavki zahtevajo isto tehnično znanje.

Violinska sonata v e-molu (K. 304) je deset let mlajša, nastala po razočaranjih drugega bivanja v Parizu in po materini smrti. Iz vsega tega se je hranila tudi ta sonata, vendar je preoblikovalna sila dosegla tisti mir na površju, ki ga je Kette tako občudoval pri klasičnih pesnikih.

Vokalni del obsega solistične arije in en duet iz vrhov Mozartovega opernega ustvarjanja: Figarove svatbe, Don Juana in Čarobne piščali. Iz Figarove svatbe dve Suzanini ariji. Iz Don Juana slavno serenado nenasičnega priklenjenca na ženske čare in groteskni katalog njegovih zmag, kakor jih slavi vredni junakov sluga Leporello... Iz Čarobne piščali arija modreca Sarastro iz 2. dejanja, Papaganova popevka iz 1. dejanja in dueta o sili erotike, ki jo slavita Pamina in Papagano.

Religiozno glasbo, pri Mozartu vzvišen produkt globoke vernosti, resnega študija in nebeške inspiracije, bo zastopala polifono izvedena Ave Maria (K. 554) iz 1. 1788.

Končno dva tria: šaljivo ljubezenski Grazie agl'inganni tuoi in tekst tedaj slavnega pesnika Metastasia, ki sta ga prevajala pri nas že sodobnika Linhart in Japelj. Zadnja točka je šaljivi trio „Trakec“ (K. 441, iz 1. 1783) za sopran (Mozartova žena Konstanca), tenor (Mozart; v naši izvedbi 2. sopran) in bas (gost Jaquin). Ljubka priča Mozartovega smisla za šalo. Žena je izgubila trak, našel ga je gost Jaquin in ga visoko dvignil tako, da ga mala zakonec nista mogla doseči. Tudi psiček se je vzpenjal po njem in Mozart ga je vprašal: „Liebes Mandl, wo ist's Bandl?“ Nepričakovana rima in zabavni prizor sta dala idejo za trio z besedilom v dunajskem dialektu.



# naši večeri

BALANTIČEV VEČER

V soboto dne 15. septembra je Slovenska kulturna akcija priredila Balantičev večer. Večer je bil pripravljen v okviru njenih kulturnih večerov in je bil deseti v vrstnem redu, posvetila pa je Slov. kult. akcija ta večer pesniku Francetu Balantiču za izid knjige njegovih pesmi, ki bo v njeni založbi izšla v prihodnjih dneh. Prireditev je bila v salonu Bullrich. Odziv je bil zelo lep in je bila dvorana polno zasedena, prireditelji pa so za ta večer oder lepo opremili in okrasili.

Ko je pisatelj Zorko Simčič začel večer, je odkril kip Franceta Balantiča, ki ga je za to priliko izdelal kipar France Ahčin. Doprnski kip je izdelan v nadnaravni velikosti. Na visokem podstavku se je lepo odražal pred zastorom rdečih zaves, ki jih je krasila vinjeta, posneta po ilustraciji Bare Remec za knjigo poezij Franceta Balantiča.

Marija Benkovič-Vombergarjeva je prebrala svoje spomine na Jožkovčevega Francija, otroka in fanta svojih sosedov iz Kamnika, kakor se ga spominja iz svojih šolskih in mladostnih let. Orisala je njegovo pot, ko so starši in sosedni otroci živeli ob njem. Bil je samosvoj, predan svoji osamelosti in zamišljenosti, ko nihče ni slutil, da se v njem rojeva tolikšen pesniški zaklad. Poudarila je, da se pokojni Balantič že v tistih letih ni družil s svojimi tovariši v Kamniku, živel je ob strani in mimo dogodkov — nase je opozarjal le toliko, kolikor je bil nedoumljiv drugim s svojo zagledanostjo v svoj svet. — Za Tineta Debeljaka je bil ta večer prilika, da je prebral vrsto svojih slik o srečanju s pokojnim pesnikom. V klenih skicah je podal usodo reševanja rokopisov — sam smatra to reševanje za eno najlepše opravljenih del v vsem svojem delovanju kot urednik Doma in sveta in mentor ter spremljevalec na poti tolikih mladih slovenskih talentov, ki so se takrat v DIS začeli uveljavljati v slovenski poeziji in književnosti. — Pričevanja o smrti Franceta Balantiča je prebral Božo Fink. V prvem delu je podal besedilo partizanskega poveljnika Semiča-Dakija, zlasti zanimivo pa je bilo poročilo domobranskega častnika Fortune, ko nazorno riše vzroke grahvske tragedije in bolest tistih, ki jim je bilo usojeno, da so prišli prvi na kraj katastrofe, pa so mogli opraviti samo pogrebne slovesnosti za padlimi žrtvami. Za konec je prebral še pričevanja Stanka Tomažiča, edinega, ki se je rešil iz gorečih utrd in svoja doživetja že takrat objavil v Domu in svetu.

Po odmoru je sledil recitacijski del, pri katerem so sodelovali: gge. Nika Adamič-Igličeva in Majda Uršič-Volovškova ter gg. Stanko Jerebič, Bohdan Kaweck, G.S. King-Prime, Francisco Sanguinetti in Miha Smersu. Izvajali so pesmi: Prošnja za besede, Ne najdem domov, Žalost za poletjem, Mrtva belina, Ob sončni daritvi, Predanost, Črne gosli, Dno, Agonija ljubezni, V dimu samote, Blazne hvalnice III, Sonetni venec VII, Gonarski soneti (vse), Drugi venec VII, Žalostinka, Zadnje sonce, Jesenski spev, Zasuta usta, Truplo v polju.

Sonet Vse je v poljskem prevodu (prevod Jana Olechowskega Rim 1946) recital g. Bohdan Kaweck, Žalostinko v španskem prevodu (prevod Marisol de Castro, Madrid 1953) g. Francisco Sanguinetti, v angleškem prevodu (prevod P.M.H. Morgana, Buenos Aires 1956) pa je recital G. S. King Prime.

Pri opremi odra je sodeloval slikar Milan Volovšek, pri spremnih vložkih pa Tine Debeljak mlajši.

Slovenska kulturna akcija je za ta večer izdala poseben spominski list, ki je bil razdeljen vsem udeležencem večera in prinaša na naslovni strani posnetek vinjete Bare Remec, na drugi strani pa fotografski posnetek kipa Franceta Ahčina o Balantiču.

Balantičev večer pomeni posebne vrste višek letošnje sezone kulturnih večerov Slovenske kulturne akcije. Izvedba je bila prepojena s posebnim vzdušjem pietete, sodelovanje gostov drugih narodnosti pa je pokazalo, kako more prava slovenska stvaritev kmalu prodreti v svet duha in trajnih vrednot. Ves večer je bil nad vse lep uvod v izdajo Balantičevih poezij, spominski večer pa je med tujimi gosti izzval besede priznanja in občudovanja, ko so izražali presenečenje nad visoko stopnjo in stilno dovršeno izvedbo večera.



W. A. MOZART

Dunajska klasika je nekaj izrednega v zgodovini umetnosti. Trije geniji se znajdejo v istem mestu in, dasi različne starosti, v istem času. Vsrkajo in izpopolnijo vse, kar je ustvarila preteklost, dvignejo do viška sonatno obliko in vse njene možnosti (klavirska, violinska sonata, duo, trio, kvartet, itd., simfonija, uvertura, koncert [solist z orkestrom]), dajo številna dela, ki grede do tja, kamor umetnost sploh more iti, in utirajo pota za prihodnost: Haydn zlasti v cepljenju čiste glasbe z narodnim duhom, Mozart v operi, Beethoven v sprostitvi oblike in v oploditvi čiste glasbe.

Ako krase Haydnovo muzo poteze zadovoljnosti in vesele življenjske sile; ako je Beethovnova borbena in zamišljena, je prvi pogled na Mozartovo tak, kakor ga je označil Nietzsche — večji pesnik kot filozof, predvsem pa muzik: blaženost juga, sonce. Taka muza je spremljala triletnega Wolfganga Amadeja na klavirju, vodila petletnemu pero po notnem črtovju in šla z otrokom po zmagovitih turnejah po Italiji, Franciji, Londonu, Nemčiji, Avstriji. Ostala je zvesta tudi mladeniču in možu, dasi mu je življenje po tako bleščečem začetku poslalo za drugo stalno spremljevalko „hudo srečo“. Prizadevanje po primernem mestu se je vselej končalo z neuspehom; ne salzburški nadškof, ne mannheimski knez, ne versailleski dvor, ne Jožef II., ne nje-

gov naslednik Leopold, ne pruski Friderik — nihče ni spoznal kakšen muzik je drobn, bolehn, kovidni, življenjsko ne posebno spretni Mozart. Ljubezen do Alojzije Webrove našla odziva, kasneje je bolj usmiljen kot ljubezen do njegove mlajše sestre Anstace privedlo do precej povprečnega zakona, ki ga je pogosto obiskala smele dva od otrok sta dospela v moška oblačila. Ponižanja so se nadaljevala in rešena z njimi. Nekatera dela so doživela bučne pohvale — kako mogočen je bil n. pr. uspeh „Figarove svatbe“ in „Don Juana“ v Pragi! —, tvarnih stvaritev pa so dala kaj malo. Duhovno sojstra — ki je sicer ostal veren katolik — zvalili na vitez plemeniti cilji glasništva. Kantata njegovi loži „Upe“ je ena zadnjih njegovih skladb; zadnja opera „Čarobna piščal“ je sta v skrivnosti prostozidarstva. Vse življenjska grenkoba ni spremenila osnovne poteze njegove glasbe — soje blaženosti, pač pa je darovala iskren mračnim poudarkom n. pr. v Domu, v predzadnji simfoniji v g-molu Requiemu, poslednjem, nedokončanem delu.

To je mogoče zato, ker je bil Mozart genij z živo inspiracijo od zgoraj. Če kdo varja, češ da je v njem najti italijanskega melodika z nemško duševnostjo; se v njem srečujejo odmevi Bachove Händlove polifone dobe z monodičnim načinom, pozni barok in rokoko z antičnimi slutnjami in narodno popevni — potem je to samo dokaz neznanske letične sile, ki je vse udinjala neprestano dotekajoči inspiraciji. Köchlov katalog navaja 626 del in skupin del; precej Braitkopf in Händlov obsega 690 skladb. Tako pride na 30 let dolgo dobo komponiranja (od petih let do smrti) po 23 del na leto, skoraj po dve deli na mesec in to pri vseh potovanjih, nastopih, poučevanju, naspotovanjih, itd. Med temi deli so velike skladbe v večini: 15 maš (poleg Requiem), 21 oper, 41 simfonij, 30 godalni kvartetov, 28 klavirskih koncertov, 45 sonat za klavir, 45 sonat za violino, klavir, itd. Ta čudovita lahkota za komponiranje je bila združena s skoro besedno nezmotljivostjo v delu in poizvednosti v izdelkih. Ni čudno, da je bila izročilo — na srečo tudi malo pojasnjeno Mozartovo smrt: zastrupil naj bi bil tekmeč Salieri. Puškin, eden redkih ki so v ustvarjalni lahkosti in poizvednosti prišli Mozartu blizu, je ta pred-

# obrazi in obzorja

podobe z naslovom Mozart in Salieri. S trudom gradeči glasbenik občuti kot krivico, da ima oni brez zasluge in pri vsej (vsaj navidezno) brezskrbnosti, celo povrnosti v življenjskih in umetnostnih vprašanjih ta božji plamen, medtem ko se tisoči s komaj iskricco v sebi z vso resnobo pehajo za visoko postavljenimi cilji, pa ostajajo daleč zadaj.

A zavist je nesmiselna. Vsak posameznik in vse človeštvo je Bogu še posebno dolžno zahvalo za izredne darove, pa naj jih podeli komurkoli. Po resnici so se o Mozartu izjavljali veliki glasbeniki. Haydn je Wolfgangovemu očetu priznal: „Izjavljam Vam pred Bogom in na svojo čast, da imam Vašega sina za največjega glasbenika, kar jih poznam.“ Za Wagnerja „v zgodovini vseh umetnostnih panog ni nič tako presunljivega, nič bolj vzvišenega, nič večjega občudovanja vrednega, kot je Mozart“. Rossini je v njem videl utelešenje glasbe in ga je imenoval edinega.

Resnično, kje iskati te pristne preprostosti ob najbolj zapletenih pojavih duše in sveta; lahkotnosti in prozornosti nad globinami; ljubkosti in čistosti, pa neupogljive doslednosti; vsorazmerjenosti vseh v eno zlitih sestavin; skrajne ekonomije sredstev — ko je cesar Jožef II. menil, da je v „Figarovi svatbi“ „preveč not“, je komponist z vso pravico odvrnil: „Veličanstvo, samo tiste, ki so potrebne!“ — in neubranljivost učinkov — kje iskati vse to drugod kot v Mozartovi glasbi? Romantika je to edinstveno sončno umetnost razkrojila in njene elemente drugače vezala in dodala drugih. Skoro vsa naša glasba prejšnjega stoletja se je sicer — zamudniška — držala okvirov, kalupov, pravil, ki so jih našli v tvorbi dunajske klasike, ni jih pa znala, niti mogla izpolniti in jim vdihniti polnega življenja. Pravijo, da je dokaj Mozartovega duha v pred kratkim odkritem skladatelju Novaku iz let ok. 1800; navdihe iz Mozarta zasledimo večkrat v glasbenih poskusih Saše Šantla, sicer pa ostane Mozart za našo glasbeno kulturo — tako kot za vse druge — neizčrpna zakladnica, ki pa odpira svoje skrinje samo neutrudnim raziskovalcem in redkim izvoljencem.

Ne še čisto pojasnjena je venjetna zveza med najboljšim Mozartovim libretom („Figarova svatba“) in „Matičkom“, katerega avtor je prišel na svet istega leta kot salzburški genij, preživel ga je pa za tri leta.

A. G.

# PRED UPRIZORITVIJO ELIOTOVE "DRUŽBE PRI KOKTAJLU"

Velika posebnost letošnjih kulturnih večerov je bila zlasti ta, da so bili v središču mesta, v salonu Bullrich. Ta je nudil lepo okolje, da je že za ta zunanja okoliščina izredno dobro vplivala na izvajalce in udeležence.

Sedaj pa bodo sledili večeri, ko se bomo za nekaj časa poslovili od te tako prijetne dvorane. Prvič bo to dne 29. septembra, ko bo večer, ki ga priredi glasbeni odsek S.K.A. Koncertni večer, posvečen Mozartu, bo v župnijski dvorani v Ramos Mejia, enako bo v isti dvorani tudi glasbeni večer, ki bo posvečen Schumannu (ob koncu oktobra).

Po dolgem času — od prvega umetniškega večera, ki ga je S.K.A. priredila dne 11. aprila 1954 kot svoj prvi nastop v Buenos Airesu, ko je bil spored izvajan v gledališki dvorani v ulici Montevideo — se Slovenska kulturna akcija podaja spet na oder v gledališki dvorani in sicer v centru mesta (gledališče je v ulici Junín skoraj na križišču z ulico Santa Fe), kjer bo izvajano delo slovečega angleškega pesnika T. S. Eliota "The Cocktail Party".

Priprave za izvedbo so v polnem teku in se gledališki odsek pripravlja na uprizoritev z vso vnemo in pozornostjo. Izvedba dela pa bo dogodek tudi za slovensko slovstveno delo med nami, saj je prevod dela odkrbel pesnik France Papež, ki je znan po svojih pesnitvah, objavljenih v Meddobju in čigar nagrajena zbirka pesmi bo izšla v letošnjem knjižnem programu založbe Slovenske kulturne akcije. Prevod je res pomembno delo. Eliot je svoje dramsko delo spesnil v verzih, jezik v izvorniku ni lahak, a je vendar France Papež prevedel delo v verz, ki so dovršeni in zvesto slede ritmu in zgradbi izvornika.

Ko je S.K.A. v aprilu 1954 prvič nastopila pred javnostjo, je bilo v odlomkih izvajano delo francoskega pesnika in dramatika Henryja Ghéona "Igralec in milost". Henry Ghéon velja v francoski književnosti kot katoliški pesnik in dramatik in je zgodba njegove konverzije ob svojem času vzbujala veliko pozornosti. T. E. Eliot velja že dolgo dobo kot religiozni pesnik in je v poeziji in dramatikih danes v Angliji njegovo ime močnejše, kot pa je toliko obravnavano ime in sloves Grahama Greena. V Eliotu je angleška religiozna poezija dosegla višek, enak ali vzporeden slovesu Claudela v Franciji. Eliot je dolgo odlagal formalen prehod v katolicizem, prav ob tem delu pa je prišel do konca te poti in tudi formalno prestopil v katoliško Cerkev.

"The Cocktail Party" je pesnitev, kjer skuša pesnik popolnoma moderno sodobni motiv prenesti v okvir in žar misterija — pri Claudelu smo mogli ugotavljati isto pri njegovem "Marijinem oznanjenju". Toda ljudje na odru govore okorne in boleče človeške misli in uganke, v njih dušah pa delo kipi v veličastnost konflikta in to v mejah, ki trkajo na duha in srce s tolikšno silo, kakor je to možno doživeti samo v monumentalnosti srednjeveških verskih misterijev.

Gledališki odsek S.K.A. se je pripravam posvetil z vso ljubeznijo. Poleg "GLASA", ki bo govoril o predstavi, bo izšel za predstavo tudi poseben gledališki list z označitvijo in vsebino Eliotove pesnitve.

# poročamo

JUBILEJ DRUŽABNE PRAVDE

Slovensko katoliško socialno gibanje je dne 9. septembra proslavilo lep jubilej. Revija za socialna vprašanja "Družabna pravda" je slavila svojo desetletnico. Še v domovini bi bil to lep praznik, toliko bolj pa je tak dogodek pomemben med nami v emigraciji.

Organizacija, ki je po reviji privzela še ime za gibanje, ki ga vodi, je priredila v proslavo jubileja spominsko slovesnost v prostorih slovenskega semenišča v Adrogeju. Po cerkvenem opravilu je bilo dopoldne zborovanje, kjer sta gg. Jan Maks in Avgust Horvat pojasnila pot in namene revije.

Po zborovanju je bilo kosilo, po katerem so zastopniki slovenskega tiska v Argentini čestitali reviji za njen jubilej. V imenu tiska, ki ga izdaja Slovenska kulturna akcija, je spregovoril njen predsednik g. Ruda Jurčec. V svojem nagovoru je podrtal pomen revije za slovensko socialno gibanje, ko širi izobrazbo in zanimanje za sodobna socialna vprašanja med Slovenci; želel je, da bi revija z uspehom to delo nadaljevala in tako sodelovala pri rasti in dvigu slovenske kulture, ki mora biti skrb in ljubezen nas vseh. Zaključil je svoje besede s čestitkami in iskrenimi željami za nadaljnje delo.

LJUDJE NAŠIH DNI SE NE MENIJO VEČ ZA VZVIŠENI POTREBNO, DA BI JIH PRAV POEZIJA PRERODILA, ODFAH, KI DANES PRETRESAJO SVET, SMEJO UPATI NA NIKI SO BILI OD NEKDAJ GLASNIKI NARODOV. ČE PESKI MOLČE, JE ZNAK, DA SO NARODI ŽE V POSLEDNJIH IZDIHIH, DA NITI ZA JEČANJE VEČ NIMAJO MOČI...  
AGOR POEZIJE. PA VENDAR ŠE NI BILO NIKOLI TAKO ŠILA IN DVIGNILA. OB VSEH MATERIALNIH KATASTROREŠITEV IN NA LUČ EDINOLE V DUHOVNEM REDU. PESKI MOLČE, JE ZNAK, DA SO NARODI ŽE V POSLEDNJIH IZDIHIH, DA NITI ZA JEČANJE VEČ NIMAJO MOČI...  
Giovanni Papini



## doma in po svetu

Izredno velik uspeh je v „Teatro Colón“ v Buenos Airesu doživela v avgustu krstna predstava najnovejše opere argentinskega skladatelja Juan José Castra „Las bodas de sangre — Krvava svatba“. Opera je komponirana na besedilo istoimenske tragedije, ki jo je napisal španski surrealistični pesnik Federico García Lorca. Kritika ugotavlja, da se je Castro s to svojo najnovejšo stvaritvijo zavestno postavil ob stran skladateljem, kot so Menotti in Milhaud, če jih ni celo prekosil. Skladatelj J. J. Castro je pred leti na svetovnem tekmovanju za operne skladbe v Milanu prejel prvo nagrado za svojo opero „Proserpina in tujec“. Predsednik razsodišča je bil takrat Igor Stravinskij. Castro je kot dirigent in skladatelj znan tudi slovenskemu občinstvu, ker je pred dvema leti dirigiral nekaj večjih simfoničnih koncertov tudi v Ljubljani, kjer je izvajal tudi nekatere svoje simfonične skladbe.

Pred tedni je umrl star nekaj čez petdeset let eden največjih modernih nemških dramatikov Bertolt Brecht. Njegove drame so po zadnji vojni zapustile očitne sledi v moderni evropski dramatik. Četudi po svetovnem nazoru komunist, se je Brecht v zadnjih letih iztrgal skrajnemu levičarstvu, tako da so morali nemški komunisti nad njim in njegovim delom izreči celo uradni interdikt. Najbolj znano njegovo delo, polno revolucionarnih in človečanskih teženj obenem, je drama „Mati, pogum...“

Françoise Sagan je s svojim drugim delom „Rahel nasme“ zaorala enake brazde uspeha, kot jih je dosegla s svojim prvim romanom „Bonjour tristesse“. Komaj je knjiga izšla, so v Parizu prodali 200.000 izvodov, ameriški založnik pa je prejel naročil za 100.000 izvodov, predno je bil prevod v tiskarni dotiskan. Pisateljica je slavila svoj 21. rojstni dan, ko je delo prišlo na trg. Novi roman se zaključuje z enako pezo črnoglednosti in brezupnosti kot prvi in ameriška kritika navaja, da bi moralo delo nositi naslov *Toujours tristesse*. Vendar bi pisateljica najbrž nehala pisati, ako bi se umaknila iz takšnega sveta... — zaključujejo kritiki svoja razmišljanja ob tej knjigi.

## NUJNA PROŠNJA ČLANOM IN NAROČNIKOM SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE, KI SO V ZASTANKU S ČLANARINO ALI NAROČNINO

Slovenska kulturna akcija je ustanova, v katero se pač nihče ne včlani in prav tako tudi njenih izdanj ne naroči kar tjavendan, ampak stori to gotovo z vso resnostjo, v živi zavesti ne le pravic, ki jih ima do ustanove, ampak tudi svojih dolžnosti do nje.

Naši člani in naročniki se za pretekli letnik pač ne morejo pritoževati, da Slovenska kulturna akcija ni izpolnila svojih obveznosti, nasprotno, tako v svojih prireditvah kot v svojih izdanjih je nudila celo več, kot je obljubila. (Geržiničev oratorij o Baragu le radi tehničnih ovir še čaka na izid, ki pa je zagotovljen.) Seveda pa pričakuje in tudi nujno potrebuje, da še njeni člani oziroma naročniki izpolnijo svoje obveznosti do nje, ki so jih iz ljubezni do stvari tako hvalevredno prevzeli nase. Prav ta odgovornost članov in naročnikov je še toliko resnejša ob dejstvu, da niti s celotno vplačano naročnino in članarino še daleč ne moremo kriti vseh izdatkov naše ustanove, toliko manj ob številnih zaostankih. Prosimo torej prav lepo vse člane in naročnike z zaostalimi vplačili, da v najkrajšem času poravnajo svoje obveznosti in nam s tem vsaj nekoliko olajšajo nelahko breme gmotnega vzdrževanja naše ustanove.

### NAŠIM POVERJENIKOM

Da prihranimo na delu in poštini, Vam kar tu ponavljamo naše običajne prošnje:

1. — Pospešite pošiljko zaostalih naročnin in drugih vplačil!
2. — Skušajte ohraniti vse prejšnje in pridobiti nove naročnike!
3. — Pomnožite prodajo posameznih publikacij med nenaročniki!
4. — Poiščite še novih poverjenikov za sodelovanje na področjih, kamor Vi ne morete seči!
5. — Pridobite nam mecenov, saj naša ustanova brez njih ne more obstajati!
6. — Ostanite nam za vsako ceno zvesti sodelavci, ker Vas neobhodno potrebujemo!

Porabljam o priliki, da se Vam za Vaše idealno in tako požrtvovalno sodelovanje iskreno zahvaljujemo! Plačilo naj Vam bo zavest, da sodelujete pri ustanovi, ki naj utrjuje in pogloblja temelje slovenski krščanski kulturi ne le v zamejstvu, ampak v celem narodu.

## \* odmevi

„Slovenska država“, ki izhaja v Torontu v Kanadi, je v svoji številki k dne 15. julija t.l. objavila naslednje poročilo o knjigi Marijana Marolta „Zori noč vesela“:

„V založbi Slovenske kulturne akcije v Buenos Airesu je izšel roman Marijana Marolta „Zori noč vesela“. Dogodki v povesti so iz dobe še pred prvo svetovno vojno in se odigravajo večji del v okoliških krajih Vrhniko. Zanimivo je, da je delo pisano zelo življenjsko, tako, kakršna je doba, iz katere je snov vzeta (realistična). Nekatero osebnosti so celo zgodovinske (pisatelj Jurčić, slikar Wolf). Pi-

satelj je dobro zadel psihologijo tako kmečkega človeka kot podeželske „gospode“, zlasti pa površno ljudsko sodbo in tolmačenje dejanj bližnjega. Njegovi junaki so najrazličnejši tipi in značaji. Odlična pojava je učitelj Leopold Cvek, ki je storil največ dobrega ljudem s svojo nesebičnostjo in dobrohotnostjo, ki jo spremlja skrajna odločnost in pravicoljubnost.

Delo je lep roman, ki je obenem slavospev rodni domačiji v emigraciji. — MIC.“

„Duhovno življenje“ o razstavi **Bare Remec**:

Slovenska slikarica **Bara Remec** je priredila v Buenos Airesu od 2. do 15. julija

razstavo svojih slik. Na ogled je postavila umetnica, ki je razstavo tudi sama uredila, 25 del, po večini olja in štiri kolorirane perorisbe. Večina slik je iz jezerskih pokrajin okrog mesta San Carlos de Bariloche v Patagoniji in iz San Martín de los Andes. Velik obisk, zlasti prvi večer, je dal tej prireditvi res značaj kulturne manifestacije. Vabilu se je odzvalo tudi mnogo gostov drugih narodnosti, zlasti Hrvatov in Argentinecev. Kot pevskemu zboru „Gallus“ moramo biti tudi umetnici **Bari Remec** hvaležni, da tako uspešno pedstavlja slovenskega duha na tujih tleh.